

Mutta mitä tekisi Eichmann?

Elokuvan tekemisen vaikeutta on käsitelty usein sekä elokuvassa että teatterin lavalla, mutta harva yritys on yltänyt samaan tarkkuuteen kuin Erland Josephsonin näytelmä Ruotsalaisen kesän yö. Teatteri Telakan toteuttama ja Mikko Kannisen ohjaama teksti avaa näyttelijän ja ohjaajan herkkää suhdetta niin moniulotteisesti, että tyhmentäviin showbiz-satiireihin tottuneella on paikoin vaikeuksia pysyä mukana.

Ruotsalaisen kesän yö perustuu näyttelijä-kirjoittajan omiin kokemuksiin. Josephson, Ingmar Bergmanin luotonäyttelijä ja ohjaaja itsekin, näytteli Andrei Tarkovskin viimeiseksi jääneessä elokuvassa Uhri. Neuvostolegendaan perfektionismi ja kommunikaation hankaluus pisti ruotsalaisen kuvausryhmän koviille.

Samalla kattauksella alkaa näytelmäkin: Venäläinen

ohjaaja odottaa sopivaa valoa ja näyttelijät valvovat yötään epä tietoisina siitä, milloin kuvataan vai kuvataanko lainkaan.

Josephsonin teksti ymmärtää lempeästi sekä näyttelijää että ohjaajaa. Dialogi on painavaa, korkealentoisimmillaan jo silkkaa filosofiaa. Teatteri Telakan ja Circus Maximus -ryhmän määrätietoinen toteutus antaa hyvät kehykset ajatuksille ja esityksen fyysisyys estää niiden puuroutumisen.

Jari Hietasen, Ville Majamaan ja Pia Soikkelin näyttelijähahmot yltyvät uskottavuudessaan kauas perinteisistä diiva- ja sankarikuviin. Näyttelijälle ei olekaan tärkeintä omien lähikuvien määrä valkokankaalla, vaan vuorovaikutus ja se, että voi tuntea tekevänsä hyvää työtä.

Taiteesta ja sen tekemisestä kiinnostuneelle Ruotsa-

laisen kesän yö on täynnä oivalluksia. Joukon ainoa näyttelijätär miettii, miksi taiteilijoita täytyy rakastaa miehinä, ei taiteilijoina. Natsi-insinööri Adolf Eichmannin pyöriminen taustalla tuo mukaan sivujuonen: Kuinka pitkälle näyttelijän on toteltava käskyjä kyseenalaistamatta? Entä jos ohjaajan käskyjä on mahdoton ymmärtää?

Samaan aikaan Markku Peltolan esittämä ohjaaja haluaa näyttelijöidensä lakkaavan "ilmehtimästä" ja alkanen näytellä.

Syvimmälle pään sisään mennään Hietasen ja Peltolan unenomaisissa keskusteluissa. Niissä viimeistään paljastuu, että näyttelijä on hienovireinen koje, ja että taide on yhtä kuin elämä on yhtä kuin taide.

Joona Kivirinta

Ville Majamaa, Jari Hietanen ja Antti Mankonen näyttelevät Teatteri Telakan Ruotsalaisen kesän yössä, jota esitetään vielä tammi-helmikuussa. Kuva Anssi Männistö.